

26 Ιανουαρίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

LINDOS CONSTRUCTIONS LTD.,

Εφεσεύοντες,

v.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Πολιτικές Εφέσεις Αρ. 8017 και 8141)

5 Δικηγορία — Άσκηση δικηγορίας — Υπογραφή ειδοποίησης εφέσεως και εκπροσώπηση στο Εφετείο εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από τον διευθυντή και κύριο μέτοχο της, ο οποίος δεν ήτο εγγεγραμμένος δικηγόρος — Και τα δύο προσκοίνουν σε ρητές διατάξεις του περί Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2 — Οποιοδήποτε δικόγραφο συντάσσεται από μη εγγεγραμμένο δικηγόρο κατά παράβαση των πιο πάνω προνοιών είναι άκυρο και όχι απλώς παράτυπο.

10 Νομικά πρόσωπα — Δεν δύνανται να ενεργούν αυτοπροσώπως, αλλά μόνο δι' αντιπροσώπων — Το δικαίωμα αυτοπροσώπησης εμφάνισης στο Δικαστήριο, που έχουν τα φυσικά πρόσωπα, δεν επεκτείνεται στα νομικά πρόσωπα.

Διάδικος — Δικαίωμα αυτοπροσώπησης εμφάνισης στο Δικαστήριο — Δεν επεκτείνεται στα νομικά πρόσωπα.

15 Η εφεσεύουσα ήταν εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, εγγεγραμμένη σύμφωνα με τον περί Εταιρειών Νόμο, Κεφ. 113. Την ειδοποίηση έφεσης είχε υπογράψει εκ μέρους της εφεσεύουσας ο διευθυντής και κύριος μέτοχος αυτής, ο οποίος διεκδίκησε το δικαίωμα να την εκπροσωπήσει ενώπιον του Εφετείου. Ο εφεσιβλήτος υπέβαλε
20 προκαταρκτική ένσταση ότι η ειδοποίηση έφεσης ήταν άκυρη, διότι η υπογραφή της από εκπρόσωπο της εταιρείας αποτελούσε άσκηση δικηγορίας, ο δε υπογράφας διευθυντής δεν ήταν εγγεγραμμένος δικηγόρος. Η εφεσεύουσα ισχυρίστηκε ότι αποτελούσε συνταγματικά κατοχυρώμενο δικαίωμα της να εμφανίζεται αυτοπροσώπως ενώπιον των Δικαστηρίων και, εφόσον η εφεσεύουσα ήταν νομικό πρόσωπο
25 που εκ των πραγμάτων δεν ήταν δυνατό να εμφανισθεί αυτοπροσώ-

πως, εδικοιούτο να εμφανισθεί διά του διευθυντού της. Περαιτέρω, ισχυρίσθηκε ότι, εφόσον δεν είχε εγερθεί οποιαδήποτε ένσταση μέχρι τη στιγμή εκείνη, και στο μεταξύ η αντίδικη πλευρά είχε λάβει άλλα διαβήματα στη διαδικασία, δεν εδικοιούτο πλέον η αντίδικη πλευρά να εγείρει την προδικαστική ένσταση.

5

Αποφασίσθηκε ότι:

(α) Ένα νομικό πρόσωπο, σαν πλάσμα δικαίου, δεν έχει ύπαρξη στο φυσικό χώρο και έτσι είναι δυνατό να ενεργεί μόνο δι' αντιπροσώπων. Η άποψη πως, όπως τα φυσικά, έτσι και τα νομικά πρόσωπα έχουν δικαίωμα να επιλέγουν αυτοπρόσωπη εμφάνιση στο Δικαστήριο, είναι λανθασμένη ως αντινομική προς τη φύση των πραγμάτων, διότι το νομικό πρόσωπο στερείται εγγενώς της δυνατότητας αυτοπρόσωπης παρουσίας και ενέργειας, ο δε ιδιαίτερος δεσμός του διευθυντή με την εταιρεία δεν εξομοιώνει τα δύο.

10

15

(β) Εφόσον ο περί Δικηγόρων Νόμος, Κεφ.2, προνοεί ότι η εμφάνιση στο Δικαστήριο και η παρασκευή οποιοδήποτε δικογράφου, στην προκειμένη περίπτωση της ειδοποίησης έφεσης, από πρόσωπο άλλο από τον διάδικο, αποτελεί άσκηση δικηγορίας και εφόσον η άσκηση δικηγορίας από μη εγγεγραμμένο δικηγόρο απαγορεύεται ρητά από τον νόμο και μάλιστα καθίσταται ποινικό αδίκημα, το αναπόφευκτο συμπέρασμα ήταν ότι η ειδοποίηση έφεσης στην παρούσα έφεση ήταν άκυρη διότι δεν είχε συνταχθεί από εγγεγραμμένο δικηγόρο.

20

(γ) Εφόσον η ειδοποίηση έφεσης ήταν εξ' υπαρχής άκυρη, και όχι απλώς παράτυπη, δεν μπορούσε να θεραπευθεί με οποιοδήποτε τρόπο, ούτε το γεγονός ότι υπήρξε καθυστέρηση στην έγερση ένστασης από την άλλη πλευρά, την εμπόδιζε από του να εγείρει την ένσταση.

25

Η διαδικασία τερματίσθηκε με την διαπίστωση ότι δεν βρισκόταν ενώπιον του Εφετείου έγκυρη έφεση. Καμιά διαταγή για έξοδα.

30

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

SABA v. Republic (1980) 3 C.L.R. 149

35

Republic v. Paschalides (1987) 3 C.L.R. 1911

The Institute of Certified Accountants of Cyprus και Άλλοι v. Δημοκρατίας (1993) 3 Α.Α.Δ. 473.

Salomon v. Salomon [1897] A.C. 22.

Tritonia Ltd v. Equity and Law Life Assurance Society [1943] A.C. 584.

5 *Frinton U.D.C. v. Walton ETC, Mineral Co [1938] 1 All E.R. 649*

Kinnel and Co v. Wace and Co [1918] 1 K.B. 405.

Re Pritchard [1963] 1 All E.R. 873.

Κάκουλου v. Ποχουζούρη (Αρ.2), (1992) 1 Α.Α.Δ. 1503.

Έφεση.

10 Έφεση από την εναγομένη εταιρεία κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Αρτέμης, Π.Ε.Δ., Ναθαναήλ, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 21 Νοεμβρίου, 1989 (Αρ. Αίτησης 395/88) με την οποία διατάχθηκε η διάλυση της εταιρείας.

15 Ο Διευθυντής της εταιρείας Χρ. Μιχαήλ, για την Εφεσείουσα εταιρεία.

Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

20 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Οι εφεσίβλητοι, με προδικαστική ένσταση, αμφισβητούν το δικαίωμα του Διευθυντή της εφεσείουσας εταιρείας

25 (α) να υπογράψει εκ μέρους της εταιρείας την ειδοποίηση έφεσης και

(β) να εκπροσωπήσει την εταιρεία στο εφετείο προκειμένου να αναπτύξει τους λόγους της έφεσης.

Και τα δυο αποτελούν άσκηση δικηγορίας κατά το άρθρο 2(1)(I) και (II) του περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2, όπως έχει τρο-

ποποιηθεί, ο Διευθυντής της εταιρείας δεν είναι εγγεγραμμένος δικηγόρος και, επομένως, κατά την εισήγηση των εφεσιβλήτων, η αναγνώριση κύρους στην ειδοποίηση έφεσης και/η δικαιώματος στο Διευθυντή για εκπροσώπηση της εταιρείας προς διεξαγωγή της διαδικασίας ενώπιον του εφετείου, θα προσέκρουε στις ρητές διατάξεις του άρθρου 11 του ίδιου νόμου. 5

Ο Διευθυντής της εταιρείας δεν αμφισβήτησε πως η υπογραφή της ειδοποίησης έφεσης εκ μέρους της εταιρείας και η εκπροσώπηση της εταιρείας ενώπιον του Εφετείου εμπιπτουν πράγματι στην έννοια της άσκησης δικηγορίας όπως την καθορίζει ο Νόμος. Υποστηρίζει όμως ότι ο περι Δικηγόρων Νόμος αφορά όσους εμφανίζονται ως δικηγόροι, που δεν είναι η περίπτωση του. Εξέφρασε την άποψη πως η εταιρεία, όπως και τα φυσικά πρόσωπα, έχουν συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα να επιλέγουν να μη διορίζουν δικηγόρο και να ασκούν τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα και να εμφανίζονται στο Δικαστήριο αυτοπροσώπως. Ο ίδιος είναι κύριος μέτοχος στην εφεσείουσα εταιρεία που είναι οικογενειακή και οι δικές του ενέργειες ως Διευθυντή θα πρέπει, κατά την εισήγησή του, να θεωρηθούν ως ενέργειες της εταιρείας της ίδιας. 10
15

Η έφεση στρέφεται κατά της απόφασης του Πλήρους Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία διατάχθηκε η διάλυση της εταιρείας. Υποστήριξε ο κ. Χρ. Μιχαήλ πως από την κατάληξη της υπόθεσης εξαρτάται η τύχη και των δικών του προσωπικών συμφερόντων ως κύριου μετόχου της εταιρείας και εισηγήθηκε πως έχει ατομικό και αυτοτελές δικαίωμα άσκησης έφεσης κατά της απόφασης, ανεξάρτητο από εκείνο της εταιρείας. Αυτό το τελευταίο από τα επιχειρήματα, μπορεί να απαντηθεί αμέσως και με συντομία. Η έφεση ασκήθηκε εκ μέρους εταιρείας. Τα όσα υποστήριξε ο Διευθυντής της εταιρείας αναφορικά με το ατομικό και αυτοτελές δικαίωμα για άσκηση έφεσης που κατά την άποψή του έχει, δεν γείρονται. 20
25
30

Θέμα σχετικό με τη δυνατότητα εταιρείας να προβαίνει σε ενέργειες δι' αντιπροσώπου, όταν αυτές οι ενέργειες συνιστούν άσκηση δικηγορίας, εξετάστηκε στην υπόθεση **SABA and Another v. Republic** (1980) 3 C.L.R. 149 που υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Republic v. Paschalides** (1987) 3 C.L.R. 1911 (βλ. επίσης **The Institute of Certified Accountants of Cyprus και άλλοι v. Δημοκρατίας** (1993) 3 Α.Α.Δ 473. Στην πρώτη υπόθεση, ο Δικαστής Λ. Λοΐζου έκρινε πως το άρθρο 60 του περί Εμπορικών Σημάτων Νόμου Κεφ. 268 και ο Κανονισμός 14 των περί Εμπορικών Σημάτων Κανονισμών 1951-1971 που καθιστούσαν δυνατή την υποβολή αιτήσεων για εγγραφή εμπορικών σημάτων από 35
40

εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους των ιδιοκτητών τους καταργήθηκαν σιωπηρά από το άρθρο 2 (1)(ι) του Περί Δικηγόρων Νόμου (όπως περιέχεται στο άρθρο 2 του Νόμου 40/75). Η υποβολή τέτοιων αιτήσεων συνιστούσε πια άσκηση δικηγορίας και κρίθηκε πως ορθά ο Έφορος Εμπορικών Σημάτων επέστρεψε, στην περίπτωση εκείνη, τις αιτήσεις και εξουσιοδοτήσεις που υποβλήθηκαν από μη εγγεγραμμένο δικηγόρο εκ μέρους των ιδιοκτητών των σημάτων. Στην ίδια υπόθεση, απορρίφθηκαν ισχυρισμοί σύμφωνα με τους οποίους η σχετική πρόνοια του περί Δικηγόρων Νόμου παραβίαζε τα Άρθρα 26.1, 25 και 28 του Συντάγματος. Στη δεύτερη υπόθεση, ο Έφορος Εμπορικών Σημάτων επέστρεψε αίτηση για εγγραφή εμπορικού σήματος επειδή ο δικηγόρος που την υπέβαλε δεν χαρτοσίμανε τη γραπτή εξουσιοδότηση που του δόθηκε σύμφωνα με τον Κανονισμό 14 των περί Εμπορικών Σημάτων Κανονισμών αλλά επικόλλησε σ' αυτή δικηγορόσημα σύμφωνα με τον περί Δικηγόρων Νόμο. Αποφασίστηκε πως εφόσον το άρθρο 60 του περί Εμπορικών Σημάτων Νόμου και κατ' επέκταση ο Κανονισμός 14 των περί Εμπορικών Σημάτων Κανονισμών καταργήθηκαν σιωπηρά από τον περί Δικηγόρων Νόμο και δεδομένου ότι ούτε φυσικά ούτε νομικά πρόσωπα μπορούν να διορίσουν αντιπρόσωπο μη δικηγόρο προκειμένου να ενεργεί εκ μέρους τους προς εγγραφή εμπορικού σήματος, η εξουσιοδότηση προς το δικηγόρο διεπόταν από τον περί Δικηγόρο Νόμο και ορθά επικολλήθηκαν στο σχετικό έγγραφο μόνο δικηγορόσημα.

25 Το Άρθρο 30 του Περί Δικηγόρων Νόμου, κατοχυρώνει το δικαίωμα κάθε διαδίκου να εμφανίζεται στο Δικαστήριο αυτοπροσώπως και να διευθύνει την υπόθεσή του.

Η εταιρεία, ως νομικό πρόσωπο, αποτελεί πλάσμα δικαίου. Δεν έχει ύπαρξη στο φυσικό χώρο και είναι δυνατό να ενεργεί μόνο δι' αντιπροσώπων. Η άποψη πως, όπως τα φυσικά έτσι και τα νομικά πρόσωπα έχουν δικαίωμα να επιλέγουν αυτοπρόσωπη ενέργεια και εμφάνιση στο Δικαστήριο, είναι λανθασμένη ως αντινομική προς τη φύση των πραγμάτων. Το νομικό πρόσωπο στερείται εγγενώς τις δυνατότητας αυτοπρόσωπης παρουσίας και ενέργειας. Ο ιδιαίτερος δεσμός του Διευθυντή με την εταιρεία δεν εξομοιώνει τα δυο. Η σύμπτωση των ιδιοτήτων του Διευθυντή και του μετόχου, έστω του κύριου μετόχου, στο ίδιο πρόσωπο, δεν διαφοροποιεί την κατάσταση. Είναι βαθεία εμποδωμένη στο εταιρικό δίκαιο η έννοια της αυτοτέλειας της εταιρείας ως αυθύπαρκτης νομικής οντότητας ξεχωριστής από τους μετόχους της. (Salomon v. Salomon [1897] A.C. 22). Η δυνατότητα άρσης του εταιρικού πέπλου σε ορισμένες περιπτώσεις και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, δεν μεταβάλλει τη φύση των πραγμάτων. Ο

Διευθυντής ή και ο μέτοχος της εταιρείας, εφόσον ενεργούν γι' αυτή, δεν μπορούν να ταυτιστούν με την εταιρεία και είναι το ίδιο αντιπρόσωποι της όπως κάθε άλλος που ενεργεί στα πλαίσια ρητής ή ενδεχομένως και τεκμαιρόμενης εξουσιοδότησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποτελεί τον φορέα της εξουσίας για διορισμό αντιπροσώπων και οι διευθυντές ή οι μέτοχοι, εφόσον εκπροσωπούν την εταιρεία, το πράττουν ως εντολοδόχοι και όχι κατ' ενάσκηση δικαιώματος σύμφυτου προς την ιδιότητά τους. 5

Είναι, πιστεύουμε, γι' αυτό το λόγο που ο Νομοθέτης είδε την ανάγκη εισαγωγής ειδικών ρυθμίσεων ως προς την εμφάνιση "οργανισμών" και την απολογία τους σε ποινικές υποθέσεις. (Βλ. άρθρο 72 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155). Κατά το άρθρο 62 του ίδιου Νόμου, ο κατηγορούμενος εφόσον είναι παρών στο Δικαστήριο, καλείται να απολογηθεί στο κατηγορητήριο. Η φυσική αδυναμία τέτοιας εμφάνισης από "οργανισμό", οδήγησε στη θέσπιση της δυνατότητας εμφάνισης και απολογίας του δι' αντιπρόσωπου, με τη διευκρίνιση ότι ο αντιπρόσωπος δεν είναι αρμόδιος δυνάμει του διορισμού του αυτού και μόνο, να ενεργεί εκ μέρους του οργανισμού ενώπιον του Δικαστηρίου για οποιοδήποτε άλλο σκοπό. 10 15 20

Η ανίχνευση των επιπτώσεων που συνάπτονται προς τη φύση της εταιρείας ως πλάσματος δικαίου, προδιαγράφει και την απάντηση στο ερώτημα που τίθεται. Οι κανόνες που διέπουν τον ορισμό αντιπροσώπων δεν διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν ο αντιπροσωπευόμενος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Κατά το άρθρο 143 του περί Συμβάσεων Νόμου Κεφ. 149, κάθε πρόσωπο ικανό προς δικαιοπραξία μπορεί να διορίσει αντιπρόσωπό του. Κατά τον περί Ερμηνείας Νόμο Κεφ. 1, ο όρος "πρόσωπο" (person) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και εταιρεία. 25

Ο περί Δικηγόρων Νόμος, όπως έχει τροποποιηθεί, απαγορεύει την άσκηση δικηγορίας από μη εγγεγραμμένο δικηγόρο. Η ρητή εξαίρεση του άρθρου 30 του Νόμου ως προς τη δυνατότητα διαδίκου να εμφανίζεται εκ μέρους συνδιαδίκου του με τους οποίους έχει κοινά συμφέροντα και να διευθύνει την υπόθεση και η διακριτική εξουσία, που παρέχεται στο Δικαστήριο από το ίδιο άρθρο, να επιτρέπει σε στενό συγγενή διαδίκου να εμφανίζεται εκ μέρους του και να διευθύνει την υπόθεσή του, επιβεβαιώνουν το, κατά τα άλλα απόλυτο της απαγόρευσης. Ως άσκηση δικηγορίας, σύμφωνα με το άρθρο 2(1) του Νόμου θεωρείται, μεταξύ άλλων, η εκ μέρους οιοδήποτε προσώπου εμφάνιση ενώπιον οιοδήποτε Δικαστηρίου "δια διεξαγωγήν διαδικασίας" και ακόμα η εκ μέρους πελάτη "παρασκευή" ή "μελέτη" οιοδήποτε "δικογράφου", όρος 30 35 40

που περιλαμβάνει κατά την ειδική ερμηνευτική διάταξη που ακολουθεί “παν έγγραφον καταχωριζόμενον στο Δικαστήριο και αποτελούν μέρος της δικογραφίας.”

5 Στην παρούσα υπόθεση η ειδοποίηση έφησης “παρασκευάστηκε” και καταχωρίστηκε, όπως σημειώνεται σ’ αυτή, από το Διευθυντή της Εταιρείας, εκ μέρους της. Ο Διευθυντής της εταιρείας επιδιώκει να εμφανιστεί στο Εφετείο προς διεξαγωγή της διαδικασίας εκ μέρους της εταιρείας. Προσक्रούουν και τα δυο στις νομοθετικές διατάξεις. Αποτελούν περιπτώσεις άσκησης δικηγορίας από μη εγγεγραμμένο δικηγόρο.

Δεν έχουμε αναφερθεί στην υπόθεση *Tritonia Ltd. v. Equity and Law Life Assurance Society* [1943] A.C. 584 που επικαλέστηκε ο δικηγόρος των εφευβλήτων γιατί εκεί η απάντηση στο ερώτημα συσχετίστηκε όχι με το δικαίωμα άσκησης δικηγορίας ως τέτοιο αλλά με το ειδικό δικαίωμα ακροάσεως ενώπιον της Δικαστικής Επιτροπής της Βουλής των Λόρδων όπως αυτό ρυθμίζεται από τους κανόνες και την πρακτική του Δικαστηρίου εκείνου. Εξηγείται στην απόφαση πως αυτό το δικαίωμα αναγνωρίζεται μόνο είτε στον ίδιο το διάδικο που επιλέγει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως είτε σε δικηγόρο εξουσιοδοτημένο από το διάδικο. Με το δεδομένο πως είναι αδύνατη η αυτοπρόσωπη εμφάνιση και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας από νομικό πρόσωπο, αποφασίστηκε πως δεν ήταν επιτρεπτή η εκπροσώπηση του νομικού προσώπου από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο που δεν ήταν δικηγόρος. Αναγνωρίστηκε εξαίρεση του κανόνα σε σχέση με εμφανίσεις δι’ αντιπροσώπου - μη δικηγόρου ενώπιον της Επιτροπής Εφέσεων αναφορικά με παρεμφερείς αιτήσεις και άλλα θέματα που δεν άπτονται της ουσίας της έφησης. Ούτε η εξαίρεση χρειάζεται να μας απασχολήσει. Εξάλλου στην υπόθεση *Frinton U.D.C. v. Walton, ETC, Mineral Co* [1938] 1 All E.R. 649 η απόφαση ως προς την αδυναμία της εταιρείας για αυτοπρόσωπη εμφάνιση στο Δικαστήριο συσχετίστηκε με το λεκτικό της Δ. 4 κ. 2 των Αγγλικών Κανονισμών του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Στην Κύπρο, το κάλυμα δημιουργείται από τις ρητές νομοθετικές πρόνοιες που αναφέραμε.

35 Δεν έχει προβληθεί στην παρούσα υπόθεση ισχυρισμός για αντισυνταγματικότητα των προνοιών του περί Δικηγόρων Νόμου. Σημειώνουμε, πάντως, πως η νομοθετική ρύθμιση που έγινε δεν αφορά στο δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο όπως το κατοχυρώνει το Άρθρο 30 του Συντάγματος το οποίο και παραμένει άθικτο.

40 Ο Διευθυντής της Εταιρείας, που πρέπει να παρατηρήσουμε,

μπόρεσε να παρουσιάσει τις θέσεις του αρκετά σφαιρικά και με σαφήνεια, υποστήριξε πως, εν πάση περιπτώσει, είναι αργά πια για τους εφεσίβλητους να επικαλούνται κώλυμα του να εμφανιστεί εκ μέρους της εταιρείας. Μετά την έκδοση του διατάγματος διάλυσης της εταιρείας υποβλήθηκε από τον ίδιο εκ μέρους της εταιρείας αίτηση για αναστολή μέχρι την εκδίκαση της έφεσης που ασκήθηκε. Εμφανίστηκε στο Δικαστήριο και ανέπτυξε επιχειρηματολογία εκ μέρους της εταιρείας, αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους θα έπρεπε να εγκριθεί το αίτημα της εταιρείας για αναστολή, χωρίς να προβληθεί οποιαδήποτε ένσταση. Επομένως, καταλήγει η εισήγησή του, οι εφεσίβλητοι έχουν χάσει το δικαίωμα τους να εγείρουν το ζήτημα που θα έπρεπε να είχαν εγείρει τότε, στην παρούσα διαδικασία.

Το θέμα αποκτά σημασία κυρίως σε σχέση με την εγκυρότητα της ειδοποίησης έφεσης που έχει καταχωριστεί. Η υπόθεση *Charles P. Kinnel and Co v. Harding Wace and Co* [1918] 1 K.B. 405, είναι σχετική. Η ενάγουσα εταιρεία είχε καταχωρίσει γραπτό παράπονο-αγωγή σε Κομητειακό Δικαστήριο (County Court) δι' αντιπροσώπου-μή δικηγόρου. Μετά από σειρά δικονομικών διαβημάτων, άσχετων με τον τρόπο καταχώρισης του δικογράφου, οι εναγόμενοι παρέλειψαν να εμφανιστούν κατά την ημέρα που ορίστηκε για ακρόαση της υπόθεσης και εκδόθηκε απόφαση εναντίον τους. Ακολούθησαν άλλα διαβήματα τους για εξασφάλιση χρόνου πληρωμής του εξ αποφάσεως χρέους και στο τέλος, με αίτησή τους, επιδίωξαν την ακύρωση της απόφασης προβάλλοντας, για πρώτη φορά, τον ισχυρισμό πως η διαδικασία ήταν άκυρη επειδή η ενάγουσα εταιρεία ήταν δυνατό να ασκήσει αγωγή μόνο δια δικηγόρου. Το επιχείρημα απορρίφθηκε. Έγινε δεκτό πως η καταχώριση παραπόνου - αγωγής σε Κομητειακό Δικαστήριο μπορούσε να γίνει από μη δικηγόρο και πως, με βάση το άρθρο 72 της County Court Act του 1882, η εταιρεία είχε δικαίωμα να εκπροσωπηθεί σε Κομητειακό Δικαστήριο είτε από δικηγόρο είτε, με την άδεια του Δικαστηρίου, από άλλο πρόσωπο. Εκείνο που είναι σχετικό είναι ο διαζευκτικός λόγος για τον οποίο θεωρήθηκε ότι η αίτηση για την ακύρωση της απόφασης θα έπρεπε να απορριφθεί. Κατ' εφαρμογήν των αντίστοιχων προς τη Δ. 64 κ. 2 των περί Πολιτικής Δικονομίας Κανονισμών, Αγγλική Διαταγή LIV γ. 25 (όπως αριθμείτο τότε) ήταν αργά για τους εναγομένους να εγείρουν το θέμα. Η αίτησή τους υποβλήθηκε όχι μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από τη στιγμή που περιήλθε σε γνώση τους η κατ' ισχυρισμό παρατυπία και, εν πάση περιπτώσει, είχαν προβεί σε νέα διαδικαστικά διαβήματα.

Η υπόθεση *Kinnel* (ανωτέρω) και ειδικά ο διαζευκτικός λόγος

5 απόρριψης της αίτησης, είχε να κάμει με ιδιαίτερες ρυθμίσεις, δια-
φορετικές στην περίπτωση αυτή, από τις νομοθετικές ρυθμίσεις
που διέπουν το ζήτημα στην Κύπρο. Η ειδοποιός διαφορά βρί-
σκειται στο γεγονός ότι στην Κύπρο ο Νόμος απαγορεύει ρητά την
10 άσκηση δικηγορίας από μή δικηγόρο και, μάλιστα, την καθιστά
ποινικό αδίκημα. Το ζήτημα είναι δημόσιας τάξης. Δεν είναι δυ-
νατό να προκύψουν οποιεσδήποτε έννομες συνέπειες δια μέσου
της παράβασης του Νόμου και της διάπραξης ποινικού αδικήμα-
τος. Στο δικονομικό μας σύστημα, όπως έχει εισαχθεί στην Κύπρο
15 από την Αγγλία πριν τη διαφοροποίηση του εκεί και, ειδικά, με τη
Δ. 64 των Κανονισμών περί Πολιτικής Δικονομίας, είναι δυνατή
η δικαστική παρέμβαση προς θεραπεία μόνο στις περιπτώσεις που
εντοπίζεται απλή παρατυπία που θα ήταν δυνατό να θεραπευθεί,
όταν δηλαδή, δεν διαπιστώνεται η ύπαρξη θεμελιακού ελαττώμα-
20 τος τέτοιου που να καταστρέφει την ίδια τη ρίζα της διαδικασίας.
Με βάση τις αρχές που τέθηκαν στην υπόθεση **Re Pritchard**
(deceased) [1963] 1 All E.R. 873, που πάγια ακολουθείται από τη
νομολογία μας, όπως έχουν εξηγηθεί πολύ πρόσφατα στην υπόθε-
ση **Ειρήνη Κάκουλου v. Χαράλαμπος Παναγιώτη Ποχουζούρης**
30 **και άλλη (Αρ.2)**, (1992) 1 Α.Α.Δ. 1503, δικονομικό μέτρο είναι άκυ-
ρο και όχι απλώς παράτυπο, όταν ενώ θα έπρεπε να είχε επιδοθεί
δεν περιήλθε σε γνώση της άλλης πλευράς, όταν ουδέποτε άρχισε
λόγου κάποιου θεμελιακού ελαττώματος κατά την έκδοσή του και
όταν δεν πληροί νομοθετημένες απαιτήσεις.

25 Στην παρούσα υπόθεση, επειδή η ειδοποίηση έφεσης, όπως έχει
καταχωρισθεί, προσκρούει στις πρόνοιες του περί Δικηγόρων Νό-
μου, ουδέποτε απέκτησε νομική οντότητα και είναι εξ αρχής άκυ-
ρη. Επεται πως δεν είναι δυνατό να της προσδοθεί κύρος είτε για-
30 τί το ζήτημα δεν ηγέρθη νωρίτερα είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο
σχετικό προς τη στάση που τήρησαν οι εφεσίβλητοι. Το γεγονός
ότι το ζήτημα δεν είχε εγερθεί με την πρώτη δυνατή ευκαιρία, θα
μπορούσε, ενδεχομένως, να είναι παράγοντας σχετικός σε περι-
πτωση αίτησης της εταιρείας για παράταση του χρόνου άσκησης
35 νομότυπης έφεσης. Δεν είναι ορθό όμως να επεκταθούμε στο θέ-
μα. Για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, θεωρούμε πως
αυτή η παράλειψη δικαιολογεί την αποφυγή επιδίκασης εξόδων.

Για τους πιο πάνω λόγους, η διαδικασία τερματίζεται με τη δια-
πίστωση πως δεν βρίσκεται ενώπιόν μας έγκυρη έφεση. Καμιά
διαταγή για έξοδα.

40

*Η έφεση απορρίπτεται ως μη έγκυ-
ρη χωρίς διαταγή για έξοδα.*